

Спосіб лікування хронічного гастродуоденіту у дітей

Запропонований винахід відноситься до галузі медицини, а саме до педіатрії.

Лікування захворювань органів травлення у дитячому віці належить до числа складних, суперечливих і недостатньо вивчених розділів педіатрії. Багатогранність патогенетичних механізмів ушкодження шлунково-кишкового тракту (ШКТ), високий ризик хронізації і ускладнень захворювання диктують необхідність проведення комплексної терапії хвороб органів травлення у дітей, яка б враховувала можливість поєданого впливу на загальні та місцеві механізми патологічного процесу. Тому лікувальний процес повинен складатися з двох основних етапів – лікування та вторинної профілактики – і здійснюватись протягом досить тривалого часу з урахуванням особливостей дитячого організму, що росте, і еволюції гастроентерологічних захворювань у дітей. Перераховані проблеми, а також значна кількість лікарських засобів, які знаходяться сьогодні в арсеналі лікаря, ставлять педіатрів перед нелегким вибором оптимального варіанту лікування.

Відомі способи лікування гастродуоденальної патології, яка розвинулася на фоні екологічно несприятливих впливів, направлені в першу чергу на детоксикацію, тобто виведення шкідливих сполук із організму, що веде до зменшення токсичного впливу, нормалізації клінічної картини та морфофункціональних змін ШКТ, які розвинулися внаслідок дії шкідливих чинників (Бичкова Н.Г., Дудар Л.В., Висоток Л.О. Спосіб лікування виразкової хвороби у хворих з підвищеним вмістом важких металів в крові А.С.№ 209.39 А Україна МКВ: 5А61 К 31/00; Стефанюк В.Д. Спосіб лікування виразкової хвороби у хворих з хронічною хромовою інтоксикацією Патент № 23538 А Україна Заявка № 97062907 МКВ: А 61 К 33/00. А 61 К 31/00).

Найбільш близьким до запропонованого є спосіб лікування хронічного гастродуоденіту у дітей, який включає призначення у комплексній терапії препарату «Смекта» по 1-2 пакетика у розчиненому вигляді 3 рази в день протягом курсу лікування (Лук'янова О.М.; Денисова М.Ф., Шадрін О.Г., Хахол І.М., Тищенко В.К. Спосіб лікування хронічного гастродуоденіту у дітей А.С. № 22427 А Україна Заявка № 45062686 МКВ: 6А 61 В5/00).

Недоліком відомого способу є недостатня ступінь ефективності, обумовлена тим, що не враховуються основні патогенетичні механізми, через які здійснюється вплив екологічно несприятливих факторів на організм дитини в цілому та систему травлення зокрема. Таким чином, не досягається комплексного ефекту від терапії, який полягає не тільки у зменшенні проявів запального процесу, а і у перериванні патогенетичних ланцюгів його формування та прогресування у подальшому, що надзвичайно важливо для дитячого віку

В основу винаходу поставлена задача шляхом підбору лікарського засобу досягти комплексного впливу на патогенетичні ланцюги формування гастродуоденальної патології у дітей 10-14 років, які мешкають у забруднених фтором регіонах, а також забезпечити підвищення ефективності амбулаторного та стаціонарного лікування даного контингенту дітей.

Поставлену задачу вирішують створенням способу лікування хронічного гастродуоденіту, що включає застосування лікарського препарату «Смекта» на фоні загальноприйнятої комплексної терапії, який, згідно винаходу, відрізняється тим, що додатково призначають глюконат кальцію по 2,0г 2 рази на день перед прийомом їжі та препарат «Альтан» по 0,005г за 30 хв. до їжі вранці та ввечері.

Альтан "Altanum" представляє собою очищений екстракт із шишок вільхи клейкої, основним компонентом якого є сполуки, які відносяться до групи похідних елаготанінів (елагова і галова кислоти, етилгалат, альнітаніни). Механізм фармакологічної дії препарату базується на стабілізуючій дії елаготанінів на клітинні мембрани і стан цитоплазми. Крім

репаративної та противиразкової дії субстанція володіє вираженими антиоксидантними властивостями, які забезпечуються наявністю гідроксильних груп в молекулах елаготанінів, а також взаємним розміщенням і особливостями будови самих молекул. В експерименті доведено вплив “Альтану” на процеси перекисного окислення ліпідів, що виявлялося у стимуляції антиоксидантного захисту слизової оболонки ШКТ та зниженні концентрації продуктів перекисного окислення ліпідів. Ефективна противиразкова та репаративна дія “Альтану” доведена також при застосуванні його у лікуванні дорослих з хронічними гастродуоденітами та виразковою хворобою дванадцятипалої кишки.

Спосіб здійснюють слідуючим чином: дітям з хронічним гастродуоденітом на фоні препаратів традиційної терапії протягом 10 днів призначають наступний комплекс препаратів:

- глюконат кальцію по 2г (4 таблетки) до їжі 2 рази на день;
- “Смекта” по 1-2 порошка через 1 год. після прийому їжі;
- “Альтан” по 0,005г (1/2 таблетки) за 30 хв. до їжі 2 рази на день.

Приклад конкретного виконання. Хвора Жигелій Наталія, 14 років, яка мешкає у Карлівці (район з підвищеним вмістом фтору у воді джерел водопостачання), поступила до гастроентерологічного відділення Полтавської обласної клінічної лікарні зі скаргами на болі у епігастральній ділянці, які виникають натще та вночі, нудоту, іноді блювоту, печію, відрижку кислим, зниження апетиту. Дівчинка хворіє на протязі 3 років, неодноразово лікувалася абматорно, але ефект від лікування був короткочасним.

На підставі скарг, анамнезу, об’єктивного дослідження та результатів допоміжних функціональних методів обстеження (фіброгастродуоденоскопія, інтрагастральна рН-метрія, УЗД органів черевної порожнини) був встановлений клінічний діагноз: Хронічний гастродуоденіт з підвищеною кислотоутворюючою функцією шлунку, період загострення.

Дитині було призначено лікування: режим – напівліжковий, дієта №1; екстракт валеріани 0,02 (1 таблетка) 3 рази на день; “Смекта” по 2 порошки через 1 годину після їжі 3 рази в день; “Альтан” по 0,005 (1/2 таблетки) за 30 хвилин до їжі вранці та ввечері; глюконат кальцію по 4 таблетки 2 рази на день; електрофорез з CaBr_2 на коміркову зону та масаж коміркової зони протягом 10 днів.

Ефективність призначеної терапії оцінювалася за динамікою клінічних проявів захворювання у дитини та даними лабораторних досліджень (показників перекисного окислення ліпідів на початку та наприкінці призначеного терапевтичного комплексу). Під впливом лікування відбувалося поступове покращення стану дитини: на 3-ю добу відмічено значне зменшення вираженості больового синдрому та зникнення печії; на 4-у добу дівчинка відзначила повне зникнення болю натще та вночі, залишалася болючість лише при глибокій пальпації епігастральної ділянки живота. На 6-у добу лікування у хворої відмічена нормалізація апетиту, покращення загального стану та настрою, зникнення больових відчуттів та диспептичних розладів. Динаміка показників перекисного окислення ліпідів та активності ферментів антиоксидантного захисту наведені у таблиці.

Таблиця. Динаміка показників перекисного окислення ліпідів та антиоксидантного захисту у хворої Жигелій Н., 14 років, під впливом лікування

<i>Показники, що вивчалися</i>	<i>До лікування</i>	<i>Після лікування</i>
МДА до інкубації (мкмоль/л)	12,18	5,23
МДА після інкубації 1,5 год. (мкмоль/л)	16,07	8,82
Перекисна резистентність еритроцитів (%)	1,82	1,44
Каталаза (ум.од.)	2,69	2,99
СОД (ум.од.)	0,94	1,211

Запропонованим способом в умовах гастроентерологічного відділення Полтавської дитячої клінічної лікарні проліковано 30 дітей.

Проведені нами дослідження патогенетично обґрунтовують доцільність призначення препаратів «Смекта», кальцію глюконат та «Альтан» у комплексній терапії хронічної патології гастродуоденальної зони у дітей, які мешкають у екологічно несприятливих регіонах. Застосування препарату «Альтан», виготовленого на основі натуральної сировини, дозволяє досягти вираженого репаративного ефекту за рахунок впливу на одну з ключових ланок патогенезу хронічної запальної патології гастродуоденальної зони, а саме – проксидантно-антиоксидантний гомеостаз. Відсутність сторонніх ефектів та економічна доступність препарату робить його препаратом вибору у комплексній системі лікувально-профілактичних заходів дітям з гастродуоденальною патологією, які мешкають у екологічно несприятливих регіонах.

Впровадження даного способу дозволило підвищити ефективність комплексного лікування хронічної гастродуоденальної патології дітей з екологічно несприятливих регіонів Полтавської області та зменшити час перебування дітей в умовах стаціонару, що позитивно позначилося на показниках роботи відділення.